

ໂຄງການເຊື່ອມໂຍງສິ່ງແວດລ້ອມ ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ (ຊສທ) ຢູ່ ສປປ ລາວ

ບົດລາຍງານຫຍໍ້ ສະບັບທີ 06/2010:

ການລົງທຶນ ໃນໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ

ຊຸດບົດລາຍງານຫຍໍ້ທາງດ້ານນະໂຍບາຍສະບັບນີ້ແມ່ນໄດ້ຂຽນຂຶ້ນໂດຍໂຄງການ ເຊື່ອມໂຍງສິ່ງແວດລ້ອມ ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງບັນຫາດ້ານຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຂະບວນການວາງແຜນການໃນລະດັບຊາດ. ຈຸດປະສົງຂອງບົດລາຍງານຫຍໍ້ນີ້ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນທີ່ເນັ້ນ ໃຫ້ເຫັນເຖິງຫຼັກຖານ ແລະ ທາງເລືອກທາງດ້ານນະໂຍບາຍໃນທາງປະຕິບັດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຫັນປ່ຽນທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງລາວ ການເພີ່ມໃສ່ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງສຳລັບຜູ້ທຸກຍາກທີ່ສຸດ.

ເອກະສານຈັດພິມທີ່ຜ່ານມາ:

01/2010: ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ

02/2010: ຕົວຊີ້ວັດທາງດ້ານຄວາມທຸກຍາກ - ສິ່ງແວດລ້ອມ

03/2010: ການລົງທຶນ ແລະ ສົ່ງເສີມສິດທິບົດບາດທາງເສດຖະກິດຂອງແມ່ຍິງ

04/2010: ຜົນກະທົບທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງການລົງທຶນໃນການປູກໄມ້

05/2010: ການລົງທຶນທາງດ້ານເຊື່ອໄຟ ຊີວະພາບ

ສັງລວມຫຍໍ້ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ເຊື່ອວ່າການພັດທະນາທ່າແຮງດ້ານ ພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຂອງ ສປປ ລາວ ຈະມີບົດບາດອັນສຳຄັນທີ່ສຸດຢູ່ໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງປະເທດ. ໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ 12 ແຫ່ງທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວນັ້ນຜະລິດກະແສໄຟຟ້າເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບຂອງການສົ່ງອອກສູງສຸດເປັນອັນດັບສອງໃຫ້ກັບປະເທດ.

ນອກເໜືອໄປຈາກການເພີ່ມລາຍຮັບຈາກການສົ່ງອອກແລ້ວ, ຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຍັງອາດຈະລວມໄປເຖິງການສ້າງພະລັງງານທີ່ສະອາດ, ການຜະລິດໄຟຟ້າໃຫ້ຊົນນະບົດນຳໃຊ້ ແລະ ເປັນການພັດທະນາຊົນນະບົດ ເນື່ອງຈາກວ່າຜູ້ພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າມີການລົງທຶນໃສ່ໃນການສ້າງຖະໜົນທົນທາງ ແລະ ໂຮງຮຽນໃຫ້ກັບຊົນຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການສ້າງເຂື່ອນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ອ່າງເກັບນ້ຳຕ່າງໆຂອງເຂື່ອນຍັງເປັນການສົ່ງເສີມການເຮັດກະສິກຳແບບປະສົມປະສານ ເຊິ່ງຊ່ວຍໃຫ້ໄດ້ຜົນຜະລິດດີກວ່າການກະສິກຳທີ່ອາໄສນ້ຳຝົນ.

ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ການສ້າງເຂື່ອນກໍ່ຍັງກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບທາງລົບທີ່ສຳຄັນ ແລະ ອາດຈະລວມໄປເຖິງການຍົກຍ້າຍຄົນອອກ, ນ້ຳຖ້ວມແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ, ກະທົບຕໍ່ການປະມົງ, ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານປະລິມານ, ຄຸນະພາບ ແລະ ເວລາການໄຫຼຂອງກະແສນ້ຳ ເຊັ່ນດຽວກັນກໍ່ເຮັດໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງໃນດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນະພາບຂອງດິນຕະກອນທີ່ແມ່ນ້ຳພັດພາມາ.¹ ເພາະວ່າປະຊາຊົນທີ່ມີອາຊີບປູກຝັງລ້ຽງສັດເກືອບທັງໝົດຂອງ ສປປ ລາວ ນັ້ນແມ່ນເພິ່ງພາລະບົບແມ່ນ້ຳເປັນສຳຄັນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂດໜອງບຶງນ້ຳຖ້ວມຂັງເພື່ອຫາປາ, ເປັນແຫຼ່ງນ້ຳຊົນລະປະທານ, ປັບປຸງດິນໃຫ້ກັບພືດ ແລະ ການຂົນສົ່ງ, ມັນຍັງມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງທາງດ້ານອຸທິກກະສາດ, ການໄຫຼພັດພາຂອງຕະກອນ, ແລະ ລະບົບນິເວດທາງນ້ຳທີ່ສາມາດເປັນຜົນເກີດມາຈາກເຂື່ອນ.

ບົດລາຍງານຫຍໍ້ນີ້ໃຫ້ຂອບເຂດທາງເລືອກດ້ານນະໂຍບາຍທີ່ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ມີສິດຕັດສິນຕ່າງໆອາດຈະນຳໄປພິຈາລະນາເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳຕົກນັ້ນຈະເປັນຕົວຊ່ວຍ, ແທນທີ່ຈະເປັນອຸປະສັກຕໍ່ກັບການດຳລົງຊີວິດຂອງພົນລະເມືອງລາວ ແລະ ຊາວເພື່ອນບ້ານ ທີ່ອາໄສຢູ່ແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ.

ພາບໂດຍ: IUCN Lao PDR

¹ Ledec, George & Juan David Quintero. ພະຈິກ 2003. "ເຂື່ອນດີ ແລະ ບໍ່ດີ". ທະນາຄານໂລກ.

1. ການພັດທະນາໄຟຟ້ານໍ້າຕົກຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ

ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ເປັນແຫຼ່ງພະລັງງານທົດແທນອັນໜຶ່ງທີ່ມີທ່າແຮງໃນການຕອບສະໜອງໄຟຟ້າທີ່ສະອາດມີລາຄາຖືກໃຫ້ກັບຄອບຄົວຂອງຄົນລາວ. ລັດຖະບານລາວມີເປົ້າໝາຍທີ່ຈະໃຫ້ປະຊາຊົນ 90% ມີໄຟຟ້າໃຊ້ (ປະຈຸບັນນີ້ແມ່ນເກືອບເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຄົນລາວແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີໄຟຟ້າໃຊ້) ແລະນໍາໃຊ້ລາຍຮັບຈາກການຂາຍໄຟຟ້າໃຫ້ກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ ເພື່ອພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະຊ່ວຍນໍາເອົາ ສປປ ລາວ ຫຼຸດພົ້ນອອກຈາກບັນຊີປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2020. ລັດຖະບານລາວໄດ້ສະແດງຄວາມສົນໃຈອັນແຮງກ້າ ໃນການສືບຕໍ່ພັດທະນາໂຄງການໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ໂດຍທີ່ມີ 7 ໂຄງການກຳລັງຢູ່ໃນການກໍ່ສ້າງ, ປະມານ 20 ໂຄງການຢູ່ໃນການວາງແຜນ, ແລະ ອີກ 50 ໂຄງການຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້.²

ລັດຖະບານໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາໄຟຟ້ານໍ້າຕົກຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ເພາະວ່າມັນຈະເພີ່ມລາຍຮັບຈາກການສົ່ງອອກ ແລະ ຈະເປັນການສະໜອງທຶນເຂົ້າໃນການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ. ລັດຖະບານລາວອະທິບາຍວ່າ ລາຍຮັບຈາກໂຄງການໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ສາມາດແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກໄດ້ໂດຍຜ່ານການສະໜັບສະໜູນ, “ການຂະຫຍາຍທາງດ້ານສາທາລະນະສຸກ, ການສຶກສາ ແລະ ການບໍລິການສັງຄົມອື່ນໆ; ການປັບປຸງການຂົນສົ່ງ, ການສື່ສານ, ນໍ້າປະປາ, ການນໍາໃຊ້ພະລັງງານໄຟຟ້າ, ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງອື່ນໆ; ແລະການເພີ່ມທຶນຮອນໃຫ້ອົງການທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງລັດຖະບານລາວ ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງໂຄງການປ້ອງກັນຂອງເຂົາເຈົ້າ”.³ ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ການເຊື່ອມຕໍ່ນັ້ນແມ່ນເຮັດໄດ້ຍາກ ຈົນກວ່າວ່າ ຂະບວນການສະໜອງເງິນທູດຜ່ອນຄວາມ ທຸກຍາກນັ້ນໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອຮັບປະກັນໃນເລື່ອງການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ກັບບັນດາຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກເຂື່ອນນັ້ນໂດຍກົງ (ເຊັ່ນ: ຜູ້ທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍອອກໂດຍທາງໂຄງການ ແລະ ຜູ້ທີ່ຢູ່ລຸ່ມນໍ້າທີ່ຕ້ອງໄດ້ເພິ່ງພາການສະໜອງທາງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາຢູ່ລຸ່ມນໍ້າ). ຕົວຢ່າງ, ຂໍ້ຕົກລົງການນໍາໃຊ້ໄຟຟ້າຊົນນະບົດ ອາດຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດຈາກໂຄງການໄຟຟ້ານໍ້າຕົກນັ້ນໄປຮອດໄປເຖິງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ.⁴

ໃນທ້າຍປີ 2010, ການສົ່ງອອກໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຄາດຫວັງວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 150% ສ່ວນໃຫຍ່ມາຈາກໂຄງການໄຟຟ້ານໍ້າຕົກໃໝ່ເຊັ່ນ: ໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 (NT2), ທີ່ເປັນເຂື່ອນໄຟຟ້າຂະໜາດ 1,075 MW ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໂດຍທະນາຄານໂລກ ທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນຢູ່ໃນແມ່ນໍ້າເທີນ ທີ່ເປັນສາຂາໜຶ່ງຂອງແມ່ນໍ້າຂອງຢູ່ໃນແຂວງຄຳມ່ວນ. ນັບຕັ້ງແຕ່ເດືອນກັນຍາ 2010, NT2 ໄດ້ຜະລິດກະແສໄຟຟ້າມາເປັນເວລາ 8 ເດືອນ ແລະໄດ້ສ້າງລາຍຮັບມາປະມານ 160 ລ້ານໂດລາແລ້ວ, ປະກອບສ່ວນຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງລາວໄດ້

2-3. ⁸ www.poweringprogress.org (ເຂົ້າເບິ່ງ ໃນເດືອນພະຈິກ 2010).

⁴ Skinner, J., Niasse, M., and Haas, L. (eds.) 2009. ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດຢູ່ໃນບັນດາເຂື່ອນໃຫຍ່ໆໃນອາຟຣິກາຕາເວັນຕົກ. ບັນຫາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດສະບັບທີ 19. ສະຖາບັນສາກົນເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະການພັດທະນາ, ລອນດອນ, ສະຫະລາດຊະອານາຈັກອັງກິດ.

Box 1: NT2 ຖືເປັນຕົວຢ່າງການປະຕິບັດດີທີ່ສຸດບໍ?

ຄວາມຍິນຍົງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການເຂື່ອນ NT2 ແມ່ນຍັງເປັນປະເດັນໂຕ້ຖຽງກັນຢ່າງຮ້ອນແຮງ ແລະ ໄວເກີນໄປທີ່ຈະຄາດເດົາ ວ່າຜົນໄລຍະຍາວຂອງໂຄງການ ຈະເປັນແນວໃດ. ເຖິງວ່າເປັນແນວນີ້, ກໍ່ເຫັນແຈ້ງ ແລ້ວວ່າ ໂຄງການໄດ້ກ້າວໄປເກີນກວ່າ ແລະ ໂກກວ່າໂຄງການເຂື່ອນອື່ນໆ ໃນຄວາມພະຍາຍາມ ເພື່ອຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍຄວາມເສຍຫາຍທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອໄລຍະຍາວກັບຊຸມຊົນທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍອອກ ໂດຍການສ້າງເຂື່ອນ. ຕົວຢ່າງຂອງການປະຕິບັດດີ ລວມມີ: ການຈັດແຈງເລື່ອງການແບ່ງລາຍຮັບໃຫ້ເປັນລາຍຮັບໂດຍກົງເພື່ອໃຊ້ໃນການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ເປັນຈຳນວນ 1 ລ້ານ ໂດລາຕໍ່ປີ ໃນໄລຍະ 25 ປີ (ຫຼັງຈາກເລີ່ມການຜະລິດໄຟຟ້າຂາຍສົ່ງອອກ) ເພື່ອຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ອ່າງໂຕ່ງ ຕອນເໜືອເຂື່ອນ ແລະ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນາກາຍ-ນໍ້າເທີນ ໃນເນື້ອທີ່ 4,000 km².

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2. www.namtheun2.com).

ປະມານ 3 ເປີເຊັນກວ່າ ທີ່ໄດ້ມີການຄາດຫວັງວ່າຈະເຕີບໂຕໂດຍລວມ 7.8% ໃນປີ 2010.⁵ ໄດ້ຄາດການໄວ້ວ່າ NT2 ຈະສາມາດສ້າງລາຍຮັບໄດ້ 240 ລ້ານໂດລາໃນປີ 2011.⁶ 1,000 MW ແມ່ນສຳລັບສົ່ງອອກໄປປະເທດໄທ ແລະສ່ວນເຫຼືອອີກ 75 MW ແມ່ນເພື່ອໃຊ້ພາຍໃນປະເທດ.⁷ (Box 1 ໃຫ້ລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບໂຄງການ NT2).

ລັດຖະບານລາວປະເມີນວ່າຊັບພະຍາກອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກຂອງປະເທດໜ້ອຍກວ່າ 2% ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ດັ່ງນັ້ນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກທີ່ສາມາດໃຊ້ປະໂຫຍດໄດ້ໂດຍທາງວິຊາການປະມານ 18,000 MW ແມ່ນສາມາດຜະລິດໄດ້ຢູ່ໃນ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນໍ້າຂອງ ໃນສາຂາໃຫຍ່, ສາຂາຍ່ອຍ ແລະ ບໍ່ແມ່ນສາຂາ ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ (ການປະເມີນນີ້ບໍ່ໄດ້ລວມເອົາແມ່ນໍ້າຂອງ).⁸ ການລົງທຶນທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື ແລະໄດ້ສະເໜີຢູ່ໃນຂະແໜງການນີ້ແມ່ນໄດ້ຖືກເລັ່ງເປົ້າໝາຍໄວ້ໂດຍຜູ້ລົງທຶນຕ່າງໆ, ຮູບແບບ ແລະ ຂະໜາດຕ່າງໆເຊັ່ນ: ໄຟຟ້ານໍ້າ ຢອດ/ຂະໜາດນ້ອຍ/

ພາບ ໂດຍ: NERI

⁵ ທະນາຄານໂລກ. 2010. ການຕິດຕາມເສດຖະກິດລາວ, ກັນຍາ 2010.
⁶ ທະນາຄານໂລກ. 2010. ການຕິດຕາມເສດຖະກິດລາວ, ພຶດສະພາ 2010.
⁷ ທະນາຄານໂລກ. “ພາບລວມ ແລະລາຍລະອຽດຂອງໂຄງການ NT2”; www.worldbank.org (ເຂົ້າເບິ່ງ ໃນເດືອນພະຈິກ 2010).

ຂະໜາດໃຫຍ່; ແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ ແລະ ສາຂາຕ່າງໆ; ການນຳໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ການສົ່ງອອກ. ຜູ້ລົງທຶນລາຍໃຫຍ່ຢູ່ໃນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກລວມມີ: ອົງການພັດທະນາຮ່ວມກັນຫຼາຍຝ່າຍເຊັ່ນ: ທະນາຄານໂລກ ແລະ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB); ບໍລິສັດຕ່າງປະເທດເຊັ່ນ: ບໍລິສັດໄຟຟ້າຝຣັ່ງ (EDF), ບໍລິສັດອຸດສາຫະກຳຈີນເໜືອ (Norinco), ຊີໂນໄຮໂດຣ (Sinohydro) ແລະບໍລິສັດນ້ຳມັນແຫ່ງລັດຂອງຣັດເຊຍ; ບັນດາບໍລິສັດຈາກປະເທດເພື່ອບ້ານ ເຊັ່ນ: ສໍການຊ່າງ (ປະເທດໄທ); ແລະ ທະນາຄານຈາກປະເທດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ທະນາຄານຂາອອກຂາເຂົ້າຂອງຈີນ (Exim) ແລະ ທະນາຄານກະສິກອນຂອງປະເທດໄທ.

2. ການລົງທຶນໃນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກທີ່ຍືນຍົງ: ທາງເລືອກດ້ານນະໂຍບາຍ

ທຸກການລົງທຶນໃນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຈະບໍ່ມີຜົນກະທົບເທົ່າກັນໝົດ ໃນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ຕໍ່ຄົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ເສດຖະກິດຂອງລາວ. ຜູ້ມີອຳນາດຕັດສິນ ແລະ ນັກລົງທຶນຕ້ອງຄຸ້ມຄອງການລົງທຶນຢ່າງລະມັດລະວັງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໄດ້ຜົນກະທົບທາງບວກສູງສຸດ (ໄດ້ວັດແທກໃນດ້ານລາຍຮັບ, ການຄວບຄຸມນ້ຳຖ້ວມ, ແລະ ອື່ນໆ), ໃນຂະນະທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຜົນທາງລົບໜ້ອຍທີ່ສຸດ (ໃນດ້ານພື້ນທີ່ຖືກນ້ຳຖ້ວມ, ຄົນຖືກຍົກຍ້າຍ, ອື່ນໆ). ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການລົງທຶນເຫຼົ່ານີ້ໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດຕາມທີ່ໄດ້ຄາດການເອົາໄວ້, ໃນຂະນະທີ່ຫຼີກເວັ້ນຄວາມເສຍຫາຍທີ່ສຳຄັນ ແລະ ບໍ່ສາມາດເອົາຟື້ນຄືນໄດ້ ທີ່ມີຕໍ່ກັບວິຖີຊີວິດຂອງຄົນລາວ ແລະ ປະຊາຊົນປະເທດເພື່ອນບ້ານທີ່ອາໄສຢູ່ແມ່ນ້ຳ ຂອງຕອນລຸ່ມ, ຜູ້ມີອຳນາດ ຕັດສິນໃຈ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ອາດຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາທາງເລືອກດ້ານນະໂຍບາຍດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ຄື:

2.1 ບັນດາທາງເລືອກໃນລະດັບຍຸດທະສາດ

ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມທາງດ້ານຍຸດທະສາດ (SEA) ຄວນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດກັບຂະແໜງໄຟຟ້ານ້ຳຕົກທັງໝົດຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ເພື່ອໃຫ້ກວມລວມເອົາທັງສາຂາເພີ່ມໃສ່ກັບໂຄງການໃຫຍ່ຕ່າງໆ. ອັນນີ້ຈະຊ່ວຍຈັດຕັ້ງ ແລະ ຈັດບຸລິມະສິດການລົງທຶນ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ໃນດ້ານທີ່ຕັ້ງ, ການອອກແບບໂຄງການ ແລະ ການດຳເນີນການ ເຊັ່ນດຽວກັບການກຳນົດແມ່ນ້ຳ, ຊ່ວງໄລຍະຂອງແມ່ນ້ຳ, ພື້ນທີ່ລຸ່ມນ້ຳ ແລະ ສັດນ້ຳທີ່ຕ້ອງການຄວາມເອົາໃຈໃສ່ໃນການປົກປ້ອງພວກມັນ ໂດຍສະເພາະຈາກຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ. ຢູ່ໃນລະບົບແມ່ນ້ຳຂະໜາດໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: ແມ່ນ້ຳຂອງ, ຕາມຫຼັກການທົ່ວໄປແລ້ວ ເຂື່ອນທີ່ຢູ່ໃນສາຂາແມ່ນ້ຳມີຜົນກະທົບໂດຍລວມໜ້ອຍກວ່າບັນດາເຂື່ອນທີ່ຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳໃຫຍ່; ບັນດາເຂື່ອນທີ່ສ້າງຢູ່ແມ່ນ້ຳສາຂາຕອນເທິງ ມີຜົນກະທົບໜ້ອຍກວ່າບັນດາເຂື່ອນທີ່ຕັ້ງຢູ່ແມ່ນ້ຳຕອນລຸ່ມ⁹, ແລະ ມີຫຼາຍເຂື່ອນຢູ່ໃນສາຂາແມ່ນ້ຳອັນດຽວກັນ ແມ່ນຈະມີຜົນກະທົບລວມໜ້ອຍກວ່າ ເຂື່ອນຈຳນວນເທົ່າກັນທີ່ເຮັດຢູ່ຫຼາຍສາຂາແມ່ນ້ຳຕ່າງກັນ.¹⁰ ພ້ອມນັ້ນ, ຜົນກະທົບສະສົມ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂ້າມຊາດ ແລ້ວ,

SEA ມີຍັງສາມາດກວດກາເບິ່ງວ່າຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະ ໄດ້ຮັບອິດທິພົນໂດຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແນວໃດ.

ພິຈາລະນາບົດສະເໜີໂຄງການເຂື່ອນໃນແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ. ເນື່ອງຈາກວ່າ 50% ຂອງຄົນລາວດຳລົງຊີວິດຢູ່ພາຍໃນຂອບເຂດ 5 km ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ, ຊີວິດການຫາປາ ແລະ ການເຮັດກະສິກຳຢູ່ຕາມແມ່ນ້ຳຂອງອາດຈະມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນມາຈາກເຂື່ອນໃນແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ (ແມ່ນ້ຳຂອງ). ບົດ SEA ຂອງໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ໃນແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ ຂອງ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ (MRC) ເຊິ່ງໄດ້ອອກໃນເດືອນພະຈິກ 2010, ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າບັນດາໂຄງການທີ່ຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ ແມ່ນສາມາດປ່ຽນແປງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຊາວເພື່ອນບ້ານທີ່ຢູ່ແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນລຸ່ມ. ດັ່ງນັ້ນ, ທາງຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງ ໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຢຸດເຊົາຂົວຄາວ ເປັນເວລາ 10 ປີ ກ່ຽວກັບການສ້າງເຂື່ອນ ໃນແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ ຈົນກວ່າຈະເຂົ້າໃຈຜົນກະທົບຂອງເຂື່ອນເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ດີແລ້ວ.¹¹

ໃນຂະນະທີ່ ສປປ ລາວ ຍັງອາດຈະສົນໃຈຢູ່ໃນການສ້າງເຂື່ອນໃນແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ທີ່ສຳຄັນ, ແຕ່ມັນຈະມີຜົນດີ ທີ່ຈະຕ້ອງເນັ້ນໃສ່ຄວາມເຂົ້າໃຈເລື່ອງຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ດີ, ຜົນສະທ້ອນຢູ່ໃນປະເທດ ແລະ ຂ້າມປະເທດ, ແລະ ຄວາມສ່ຽງກ່ອນການອະນຸມັດບັນດາໂຄງການເຫຼົ່ານີ້. ພ້ອມນັ້ນ, ມັນອາດເປັນເລື່ອງດີກວ່າທີ່ຈະພິຈາລະນາບົດສະເໜີໂຄງການໃນແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ ໃນເມື່ອມີຄວາມເຂົ້າໃຈຜົນກະທົບນັ້ນ, ແລະ ມີກົນໄກພ້ອມແລ້ວເພື່ອເຮັດການປະເມີນ ແລະ ຊົດເຊີຍຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຂ້າມແດນທີ່ບໍ່ສາມາດຫຼີກເວັ້ນໄດ້ (ລວມທັງກົນໄກການເພິ່ງພາ ເພື່ອຮັບມືກັບການຮ້ອງທຸກ). ອັນນີ້ອາດຈະຊ່ວຍ ສປປ ລາວ ຫຼີກເວັ້ນຂໍ້ຂັດແຍ້ງຂ້າມແດນກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານຂອງຕົນເອງ.

ການອ້າງອີງໃສ່ມາດຖານສາກົນ. ຜູ້ມີອຳນາດຕັດສິນບັນຫາອາດຈະພິຈາລະນາອະນຸມັດໂຄງການ ໂດຍຍຶດຖືມາດຕະຖານຄວາມຍືນຍົງເຊັ່ນ: ສະມາຄົມໄຟຟ້ານ້ຳຕົກສາກົນ (IHA) ແລະ ຄຳເຫັນແນະນຳຈາກຄະນະກຳມະການເຂື່ອນສາກົນ (WCD) ທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີການປະ

⁹ Ledec & Quintero, 2003.

¹⁰ WWF. ພຶດສະພາ 2010. “ແມ່ນ້ຳໃຫຍ່: ປາບິກນ້ຳຂອງ.”

¹¹ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ. ຕຸລາ 2010. ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມທາງດ້ານຍຸດທະສາດຂອງໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ.”

Box 2: ຜົນກະທົບຕໍ່ການປະມົງ

ຈາກບົດຄວາມຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງໃນເດືອນກໍລະກົດ 2010 ກ່ຽວກັບ “ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການປະມົງ” ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຖ້າແຜນການພັດທະນາເຂື່ອນນ້ຳຂອງໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງສົມບູນ, ພາຍໃນປີ 2030 ສະພາບການປະມົງຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ຈະປ່ຽນແປງໂດຍພື້ນຖານອັນແທ້ຈິງ. ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2000 ເປັນຕົ້ນມາ ຄົນລາວບໍລິໂພກປາ ປະມານ 43 ກິໂລຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ. ສຳລັບທົ່ວປະເທດໂດຍລວມແລ້ວ, ການບໍລິໂພກປານີ້ຈະລວມເປັນຈຳນວນທັງໝົດປະມານ 220 ໂຕນຕໍ່ປີ, ດັ່ງນັ້ນປາ ຈຶ່ງເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ບໍ່ສາມາດປະຕິເສດໄດ້ຕໍ່ກັບການຄ້າປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານຂອງປະເທດ. ປະລິມານປາສ່ວນໃຫຍ່ມີແມ່ນຫາເອົາໄດ້ຢູ່ໃນເຂດຮາບພຽງທີ່ມີແມ່ນ້ຳຖ້ວມຂັ້ງ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ຖ້າແຜນການພັດທະນາເຂື່ອນຕົ້ນແມ່ນ້ຳທັງໝົດນັ້ນໄດ້ຮັບການດຳເນີນການຕໍ່ແລ້ວ, ປາທີ່ຈະສາມາດຫາໄດ້ຢູ່ໃນເຂດຮາບພຽງມີແມ່ນ້ຳຖ້ວມຂັ້ງແມ່ນມີພຽງແຕ່ 15 ໂຕນ, ທັງໆທີ່ວ່າຄວາມຕ້ອງການປາແມ່ນຈະມີເພີ່ມຂຶ້ນຕໍ່ໄປ.

ເຖິງຈະມີການຄາດວ່າການປະມົງຢູ່ໃນອ່າງເກັບນ້ຳ ແລະ ທົ່ງນາ ແລະ ການລ້ຽງປາແມ່ນຈະເພີ່ມຂຶ້ນ, ແຕ່ອັດຕາການເຕີບໂຕຂອງປາແມ່ນຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຫຼາຍປັດໃຈ. ຕົວຢ່າງ, ນ້ຳຕົ້ນເຂັ້ມ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ປາແນວໃດ? ແລະ ສປປ ລາວ ຈະມີທຶນຮອນທີ່ຈະສ້າງອ່າງເກັບນ້ຳເພື່ອການປະມົງທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດໄດ້ແນວໃດ? ທັງໆທີ່ຍັງມີບາງອັນທີ່ບໍ່ທັນຮູ້ຈັກກ່ຽວກັບການປະມົງໃນອ່າງເກັບນ້ຳຈະສາມາດຊົດເຊີຍການຫາປາທີ່ຫຼຸດລົງຢູ່ໃນທົ່ງພຽງທີ່ມີແມ່ນ້ຳຖ້ວມນັ້ນວ່າໄດ້ດີປານໃດນັ້ນ, ບໍ່ຕ້ອງສົງໄສເລີຍວ່າການພັດທະນາໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີການຫຼຸດລົງຂອງຊີວະນາໆພັນຂະໜາດໃຫຍ່ຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ. ຕົວຢ່າງ, ຖ້າໂຄງການເຂື່ອນ 6 ແຫ່ງໃນແມ່ນ້ຳຂອງດຳເນີນການຕໍ່ໄປແລ້ວ, ຢ່າງໜ້ອຍຊີວະນາໆພັນ 41 ຊະນິດຈາກ 262 ຊະນິດຢູ່ໃນເຂດທົ່ວນ້ຳຂອງວຽງຈັນຈະຖືກຄຸກຄາມ ແລະ ປາປົກນ້ຳຂອງຈະສູນພັນໄປ.

ໃນຂະນະທີ່ຊາວນາອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການປະມົງໃນອ່າງເກັບນ້ຳ, ຊາວນາໃນເຂດທີ່ລຸ່ມອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການປະມົງໃນອ່າງເກັບນ້ຳ (ທັງໆທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທີ່ຈຳກັດຂອງເຂົາເຈົ້າ), ຊາວປະມົງທີ່ອາໄສຢູ່ຕາມແມ່ນ້ຳ ແລະ ເຂດທົ່ງພຽງນ້ຳຂັ້ງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຜູ້ທີ່ບໍ່ມີເນື້ອທີ່ດິນ ແລະ ກຸ່ມຊົນເຜົ່ານັ້ນຈະເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມລຳບາກເນື່ອງມາຈາກຜົນຂອງການຫຼຸດໜ້ອຍລົງຂອງຈຳນວນປາ. ຕົວຢ່າງ, ຖ້າເຂື່ອນສູງ 6 ບ່ອນຢູ່ຕອນເໜືອຂອງລາວໄດ້ຮັບການກໍ່ສ້າງຂຶ້ນແລ້ວ ຄົນລາວປະມານ 76,290 ຄົນ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເປັນຊົນເຜົ່າຜູ້ທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ຕ່າງກວ່າເສັ້ນຄວາມທຸກຍາກແມ່ນຈະຕົກຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງ ເນື່ອງຈາກວ່າເຂົາເຈົ້າເພິ່ງພາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເປັນຕົ້ນຕໍເຊັ່ນ: ປາ.

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Kent G Horte. ສົງຫາ 2010. ບົດສະເໜີຢູ່ໃນ “ການປະເມີນການປະມົງ BDP ແລະ ອະນາຄົດສຳລັບການປະມົງ LMB” ຢູ່ທີ່ກອງປະຊຸມພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນພາກພື້ນຄັ້ງທີ 3 ກ່ຽວກັບແຜນການພັດທະນາອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ; ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ; ມິຖຸນາ 2010. “ບັນທຶກດ້ານວິຊາການ: ຜົນກະທົບຕໍ່ການປະມົງ”; ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ. ຕຸລາ 2010. ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມທາງຍຸດທະສາດຂອງໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ)

ເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESIA). ໂຄງການທີ່ບັນລຸໄດ້ມາດຕະຖານຄວາມຍືນຍົງ ແມ່ນເຮັດໃຫ້ ພາບພົດທຸລະກິດດີຂຶ້ນ ແລະ ອາດຈະເປັນການສະໜັບສະໜູນຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ສຳລັບ ສປປ ລາວ.

ການພິຈາລະນາການຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ ຈາກການສົ່ງໄຟຟ້າອອກຂາຍ. ຜູ້ມີອຳນາດຕັດສິນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ຄວນພິຈາລະນາການປົກປ້ອງພື້ນທີ່ອ່າງໂຕ່ງ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແຕ່ລະແຫ່ງໄດ້ມີການຊົດເຊີຍ ດ້ວຍການຈັດແບ່ງລາຍຮັບທີ່ຈັດມາຈາກການຂາຍໄຟຟ້ານັ້ນໃຫ້ເໝາະສົມ. ນອກຈາກນັ້ນ, ແນວທາງ “ການຫັກຄ່າຊີວະນາໆພັນ” ແມ່ນຄວນຈະໃຫ້ມີເພື່ອຊົດເຊີຍກັບການສູນເສຍທີ່ເກີດມາຈາກການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງໂຮງໄຟຟ້າແຕ່ລະແຫ່ງ. ທຶນຮອນເຫຼົ່ານີ້ຄວນຈະຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການອະນຸລັກປ່າປະເພດອື່ນໆ ແລະ ພື້ນທີ່ແມ່ນ້ຳທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍສູງ. ການຈ່າຍເພື່ອຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ປ່າສະຫງວນແມ່ນເປັນສິ່ງສຳຄັນ ໂດຍສະເພາະ (ລວມທັງພື້ນທີ່ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ສາກົນ Ramsar).

ການໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ສາກົນມີຄວາມພາຍຢູ່ໃນການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການລົງທຶນໃນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ. ແຜນທີ່ຈະເປັນການແຈ້ງໃຫ້ກັບຄົນໃນທ້ອງຖິ່ນແບບງ່າຍໆວ່າຈະສ້າງເຂື່ອນຢູ່ໃນຊຸມຊົນ ຂອງເຂົາເຈົ້າ, ຄົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມໃນທ້ອງຖິ່ນຄວນຈະມີສ່ວນພົວພັນເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການວາງແຜນ, ໂຕ້ວາງທິ ແລະ ການຕັດ ສິນໃຈຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນ. ຂະບວນການປົກສາຫາລື ກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນ

ສາມາດປະຕິບັດດ້ວຍບົດບາດອຳນາດພາຍໃຕ້ກົດໝາຍນ້ຳ ທີ່ກຳລັງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ສາມາດໄດ້ຮັບຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຜ່ານທາງຄະນະກຳມະການອ່າງໂຕ່ງແມ່ນ້ຳ (RBCs) ທີ່ກຳລັງໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ໃນບັນດາອ່າງໂຕ່ງແມ່ນ້ຳທີ່ສຳຄັນ. ສຳລັບການມີສ່ວນຮ່ວມອັນມີຄວາມພາຍໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໄດ້ນັ້ນ, ລັດຖະບານລາວ ຄວນຈິງໃຈປະຕິບັດຕາມນະໂຍບາຍການເປີດເສີຍຂໍ້ມູນຂອງຕົນເອງ (ເຊັ່ນ: ບົດລາຍງານ ESIA) ກ່ຽວກັບໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ທີ່ໄດ້ສະເໜີນັ້ນ ຕໍ່ກັບສັງຄົມ. ເພື່ອກຳນົດຜົນກະທົບທີ່ຈະມີຂ້າມເຂດໃນການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນນັ້ນ, ຍຸດທະສາດການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກໄລຍະຍາວຂອງປະເທດຈຳເປັນຕ້ອງ ໄດ້ຮັບການປະສົມປະສານກັບບັນດານະໂຍບາຍຂອງປະເທດເພື່ອນບ້ານ ຜ່ານຂະບວນການວາງແຜນອ່າງໂຕ່ງລະດັບກວ້າງ ທີ່ໃຫ້ທາງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ (MRC) ເປັນຝ່າຍຊ່ວຍ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນ ການສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ແມ່ນ້ຳຂອງ.

2.2 ລະດັບໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳຕົກແຕ່ລະອັນ

ການວິເຄາະຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ (CBA) ເຕັມຮູບແບບຂອງການລົງທຶນ. ການຄິດໄລ່ບໍ່ຄວນຈະພິຈາລະນາເອົາພຽງແຕ່ຜົນປະໂຫຍດ ແຕ່ຍັງຕ້ອງເບິ່ງຕົ້ນທຶນທັງໝົດຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ລວມທັງຕົ້ນທຶນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທີ່ໄດ້ສະເໜີຕໍ່ກັບການນຳໃຊ້ແມ່ນ້ຳຢ່າງອື່ນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ. ຕາມທີ່ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການວິເຄາະ, ຈະຕ້ອງໃສ່ໃຈໃຫ້ເຕັມທີ່ໃນເລື່ອງການຫຼຸດຜ່ອນ, ການຊົດເຊີຍ ແລະ ການຈັດການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ.

ກົດລະບຽບແລະຂະບວນການທີ່ມີຢູ່
ລວມທັງການປະເມີນຜົນທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

(ESIAs), ແຜນ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ (EMP), ໂຄງການຊົດເຊີຍ, ອື່ນໆ ແມ່ນຄວນຈະຕ້ອງຖືກບັງຄັບໃຊ້ຢ່າງເຂັ້ມງວດກັບ ໂຄງການຕ່າງໆທຸກຂະໜາດ ແລະ ທຸກປະເພດ. ຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການອັນໃໝ່ສໍາລັບແຕ່ລະໂຄງການທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເຮັດການປະເມີນ ຜົນກະທົບສະສົມນັ້ນ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາເພີ່ມເຂົ້າໃສ່. ອັນນີ້ແມ່ນຈະ ຮັບປະກັນໄດ້ເລື່ອງຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຜົນກະທົບອັນຊັບຊ້ອນທີ່ສາມາດມີ ຜົນມາ ຈາກເຂື່ອນຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງບ່ອນທີ່ກຳລັງກໍ່ສ້າງຢູ່ໃນແມ່ນໍ້າສາຍ ໜຶ່ງ ຫຼື ລະບົບແມ່ນໍ້າ. ມັນມີຄວາມສໍາຄັນບໍ່ພຽງແຕ່ຈະຕ້ອງເຮັດການ ປະເມີນເຫຼົ່ານີ້, ແຕ່ຜົນໄດ້ຮັບ ຈາກການພົບເຫັນຂອງມັນ ແມ່ນຈະໃຊ້ ເປັນປັດໃຈທີ່ສໍາຄັນໃນການຕັດສິນໃຈວ່າຄວນຈະອະນຸມັດໂຄງການຫຼືບໍ່.

ພາລະອັນໜັກໜ່ວງ ໃນການບັງຄັບໃຊ້ກົດລະ ບຽບເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ ມອບໃຫ້ກັບທາງອົງການຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດ ມີປະສິບ ການໃນດ້ານ ESIA, ແຜນການຕິດຕາມດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຂະ ບວນການອື່ນໆເພື່ອຊ່ວຍ WREA ປັບປຸງຄວາມສາມາດຂອງຕົນເອງ ໃນຂົງເຂດລ້ອມ (WREA) ແລ້ວ, ອົງການຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນ ຄວນ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນລັດຖະ ບານລາວ ໂດຍການໃຫ້ທຶນກັບ ໂຄງການຕ່າງໆ ກັບອົງການ NGOs ທີ່ວຽກງານດ້ານນີ້. ຜູ້ລົງທຶນຄວນໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຄວາມພະຍາຍາມໃນການ ບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕ່າງໆ ໂດຍຕ້ອງປະຕິບັດ ຕາມ ESIA, ແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ

ແລະ ສັງຄົມ, ແບບແຜນ ການຊົດເຊີຍຄວາມເສັງຫາຍ ແລະ ຂໍ້ຮຽກຮ້ອງອື່ນໆ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ທາງເລືອກຕ່າງໆໃນການອອກແບບເປັນທາງເລືອກອື່ນ. ທີ່ເປັນໄປໄດ້ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຜະລິດກະແສໄຟຟ້າໄດ້ຕາມຕ້ອງການ ໃນ ຂະນະທີ່ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໜ້ອຍກວ່ານັ້ນ ແມ່ນຄວນຈະ ພິຈາລະ ນາໃຫ້ກັບແຕ່ລະໂຄງການພັດທະນາເຂື່ອນ. ທາງເລືອກນີ້ ລວມມີໂຄງການເຂື່ອນ ນໍ້າລົ້ນ ເຊິ່ງເປັນເຂື່ອນທີ່ຕັ້ງພຽງແຕ່ບາງສ່ວນ ຂອງທາງນໍ້າໄຫຼ, ອັນເປັນການເອົານໍ້າຈາກບາງສ່ວນຂອງທາງນໍ້າໄຫຼ ເພື່ອໄປຜ່ານເຄື່ອງປັ່ນໄຟຢູ່ຂ້າງນອກທາງນໍ້າໄຫຼ, ເຊັ່ນດຽວກັບ ລັກສະນະການອອກແບບທີ່ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງລະດັບອີກຊີແຊນ ແລະ ອຸນຫະພູມຂອງນໍ້າທີ່ປ່ອຍອອກມາຈາກເຂື່ອນໃຫ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດ, ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການໄຫຼຂອງຕະກອນຜ່ານເຂື່ອນໃຫ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດ. ໃນ ຂະນະທີ່ມີການປັບປຸງຫຼາຍອັນທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ກັບການອອກແບບຂອງ ເຂື່ອນ, ຄວນໃຫ້ການສັງເກດໄວ້ວ່າ ຢູ່ໃນກອງປະຊຸມຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານ ການປະມົງລະດັບໂລກທີ່ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ ໂດຍທາງໂຄງການປະມົງຂອງ MRC ໄດ້ສະຫຼຸບວ່າ ການສ້າງຂັ້ນໄດໃຫ້ປາຂຶ້ນ, ໂຄງສ້າງເພື່ອຍົກໃຫ້ ປາຂຶ້ນ, ແລະທາງຜ່ານຂອງປາແມ່ນຈະບໍ່ມີປະສິດທິຜົນທີ່ຈະໃຊ້ເປັນ ແຜນການແກ້ໄຂ ບັນຫາການຂຶ້ນ ລົງຂອງປາ ສໍາລັບເຂື່ອນຂະໜາດ ໃຫຍ່ຢູ່ໃນແມ່ນໍ້າຂອງ.¹²

ພາບໂດຍ: IUCN Lao PDR

¹² ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງ. ຫົນວາ 2008. “ການຫາ ແລະການລ້ຽງ”, ເຫຼັ້ມທີ. 14 ສະບັບທີ. 3.

PEI ແມ່ນຫຍັງ?

ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ (UNDP) ແລະ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ (UNEP) ສະໜັບສະໜູນ ໂຄງການເຊື່ອມໂຍງສິ່ງແວດລ້ອມ ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳທູດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ (PEI), ເປັນໂຄງການທີ່ເລັ່ງໄສ່ ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງບັນຫາທາງດ້ານຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເຂົ້າສູ່ຂະບວນການວາງແຜນ ແລະ ການພັດທະນາລະດັບຊາດ. ຈຸດປະສົງຂອງ PEI ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນການເຕີບໂຕ ທາງດ້ານເສດ ຖະກິດທີ່ໄວຂອງປະເທດ ສ້າງໃຫ້ເກີດການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງ ແບບຮອບດ້ານ. PEI ສະໜັບສະໜູນ ການສ້າງຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດທາງດ້ານ ສະຖາບັນໃນການວາງແຜນ ການພັດທະນາລະດັບຊາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການລົງທຶນເອກະຊົນ, ການສ້າງບົດແນະນຳການປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ການສ້າງການຄົ້ນຄວ້າທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານກ່ຽວກັບມູນຄ່າທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຕໍ່ກັບການຕັດສິນໃຈນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ໂຄງການໄດ້ຮັບການປະສານງານ ໂດຍທາງກະຊວງແຜນການ ແລະການລົງທຶນ ໂດຍທີ່ທາງອົງປະກອບຂອງໂຄງການແມ່ນໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງ ໂດຍກົມແຜນການ, ກົມສິ່ງເສີມການລົງທຶນ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງການຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

www.unpei.org/programmes/country_profiles/lao-pdr.asp

ຂໍ້ມູນຕິດຕໍ່ສໍາລັບ PEI ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນ:
pei.lao@undp.org

ບົດລາຍງານຫຍໍ້ດ້ານນະໂຍບາຍນີ້ແມ່ນໄດ້ກະກຽມໂດຍ ອົງການ IUCN ປະຈຳລາວ ແລະ ປະສານສົມທົບກັບ ແຜນງານນໍ້າ ແລະ ທຳມະຊາດ ຂອງ ອົງການ IUCN (WANI) ແລະ ແຜນງານນໍ້າ ແລະ ດິນບໍລິເວນນໍ້າ ປະຈຳພາກພື້ນອາຊີ ຂອງ ອົງການ IUCN ພາຍໃຕ້ ໂຄງການເຊື່ອມໂຍງ ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳທູດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ.

IUCN, ອົງການສາກົນ ເພື່ອການອະນຸລັກທຳມະຊາດ, ຊ່ວຍຊາວໂລກຊອກຫາທາງອອກທີ່ແທ້ຈິງ ຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມຂອງພວກເຮົາ ທີ່ພວມຖືກກົດດັນ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການພັດທະນາ ໂດຍໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ການຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານວິທະຍາສາດ; ການປະຕິບັດໂຄງການ ໃນພາກສະໜາເກືອບທຶງໝົດ ໃນທົ່ວໂລກ; ແລະ ການເຕົ້າໂຮມ ນຳພາກລັດຖະບານ, NGOs, ອົງການສາກົນ, ກຸ່ມສົນທິສັນຍາສາກົນ ແລະ ບໍລິສັດຕ່າງໆ ເຂົ້າມາຮ່ວມສ້າງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະການປະຕິບັດການທີ່ດີທີ່ສຸດ. ອົງການ IUCN ເປັນອົງການທີ່ມີເຄືອຂ່າຍທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງໂລກໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ແລະ ເກົ່າແກ່ທີ່ສຸດ, IUCN ເປັນສະຫະພັນສະມາຊິກປະຊາທິປະໄຕຮ່ວມກັບ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເປັນຂອງລັດ ແລະ ຂອງ NGO ຫຼາຍກວ່າ 1,000 ອົງການ ແລະ ມີນັກວິທະຍາສາດ ແລະຜູ້ຊ່ຽວຊານອາສາສະໝັກໃນຈຳນວນເກືອບ 11,000 ຄົນຢູ່ໃນ 160 ປະເທດ. ອົງການ IUCN ໄດ້ມີພະນັກງານວິຊາການ ຫຼາຍກວ່າ 1,000 ຄົນ ທີ່ເຮັດວຽກ ຢູ່ໃນ 60 ກວ່າທ້ອງຖານ ແລະ ມີຄູ່ຮ່ວມງານ ຫຼາຍຮ້ອຍພາກສ່ວນ ໃນທົ່ວໂລກ ລວມທັງ ໃນພາກລັດ, NGO ແລະ ພາກເອກະຊົນ. ສຳນັກງານໃຫຍ່ຂອງ IUCN ແມ່ນຕັ້ງຢູ່ໃນເມືອງ ແຮງ, ໃນປະເທດ ສະວິດຊີແລນ.

www.iucn.org

ພາບ ໂດຍ: IUCN

ການປະກອບຄໍາຄິດຄໍາເຫັນ ທີ່ບັນລະຍາຍຢູ່ໃນສື່ພິມນີ້ ແມ່ນເປັນຂອງຜູ້ຊຽນ ຊຶ່ງບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ຢູ່ ສປປ ລາວ